

Praha dne 16. února 2023
Č. j.: MZP/2023/710/434
Vyřizuje: Ing. Jan Hejhal
Tel.: 267 122 730
E-mail: Jan.Hejhal@mzp.cz

Krajský úřad Středočeského kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Zborovská 11
150 21 Praha 5

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu Aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí

Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor územního plánování a stavebního řádu, (dále také „KÚ“ nebo „navrhovatel“) požádal dopisem ze dne 19. 12. 2022 pod č. j.: 153754/2022/KUSK v rámci zkráceného postupu pořizování aktualizace Zásad územního rozvoje Středočeského kraje (dále také „AZÚR SČK“ nebo „aktualizace“) dle ustanovení § 42a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) Ministerstvo životního prostředí (dále také „MŽP“) o vydání stanoviska podle ustanovení § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona, zda má být návrh obsahu AZÚR SČK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí (dále také „stanovisko k potřebě posouzení“).

Tato žádost o vydání stanoviska k potřebě posouzení však byla na základě jejího přezkoumání shledána MŽP jako neúplná, neboť k ní nebyly přiloženy potřebné podklady předepsané ustanovením § 42a odst. 2 písm. d) stavebního zákona, konkrétně KÚ nedodal MŽP všechna potřebná stanoviska příslušných orgánů ochrany přírody z hlediska možného významného vlivu návrhu obsahu aktualizace na lokality soustavy NATURA 2000 (dále jen „stanovisko OOP“) dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“). Na základě výzvy MŽP ze dne 10. 1. 2023 pod č. j.: MZP/2023/710/170 doplnil KÚ dopisem ze dne 24. 1. 2023 pod č. j.: 013478/2023/KUSK chybějící stanovisko OOP, a to Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálního pracoviště Správa CHKO Kokořínsko-Máchův kraj.

Předmětem návrhu obsahu AZÚR SČK, resp. v žádosti KÚ je uvedeno, že návrh aktualizace bude spočívat ve *vymezení rozvojové plochy v prostoru Milovice – Mladá. Středočeský kraj uzavřel memorandum s obcemi a městy na využití bývalého vojenského výcvikového prostoru Milovice – Mladá. Pozemky Středočeského kraje v bývalém vojenském výcvikovém prostoru Milovice – Mladá představují jedinečnou a strategickou rozvojovou plochu nejen v rámci kraje, ale i v rámci Strategie regionálního rozvoje České republiky. Základním východiskem při přípravě memoranda byl udržitelný rozvoj prostoru.*

Návrh obsahu AZÚR SČK uvádí:

- 1) *Vymezení strategické rozvojové plochy v oblasti Milovice – Mladá. Využití pro vědeckovýzkumnou „high-tech“ průmyslovou zónu a další funkce určené dle Memoranda k využití a rozvoji BVVP Milovice – Mladá.*

- 2) *Stanovení základních podmínek jejího využití zejména pro vědu, výzkum, inovace, znalostní ekonomiku, vědeckotechnický park, ochranu přírody a krajiny a udržitelný cestovní ruch.*
- 3) *V řešení respektovat železniční trať tzv. Všejskou spojku.*
- 4) *V řešení respektovat a rozvíjet doprovodnou technickou a dopravní infrastrukturu.*

KÚ předložil MŽP pro vydání požadovaného stanoviska následující podklady:

- stanoviska orgánů ochrany přírody dle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny – Krajského úřadu Středočeského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství pod č. j.: 149443/2022/KUSK ze dne 8. 12. 2022 se závěrem, že návrh aktualizace nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) nebo ptačích oblastí (dále jen „PO“) a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálního pracoviště Správa CHKO Kokořínsko-Máchův kraj pod č. j.: 00093/KK/23 ze dne 18. 1. 2023 se závěrem, že návrh aktualizace může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi nebo záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO,
- průvodní dopis se stručným popisem návrhu obsahu 13AZÚR SČK a důvody jeho pořizování,
- materiál „Memorandum k využití a rozvoji BVVP Milovice – Mladá“ (dále také „Memorandum“),
- přehlednou situaci.

K výše uvedenému Vám MŽP sděluje následující.

MŽP dle § 42a odst. 2 písm. e) stavebního zákona a postupem podle ustanovení § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydává na základě Vaší žádosti následující stanovisko:

Na základě obdržených podkladů od navrhovatele předmětné aktualizace a s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce, popisu navrhovaného využití rozvojové zóny a charakteristice dotčeného území, požaduje posouzení návrhu obsahu AZÚR SČK z hlediska jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále také „vyhodnocení SEA“) včetně posouzení podle § 45i odst. 2 a 13 zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen „naturové posouzení“) a zároveň stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení vlivů zmiňované aktualizace na životní prostředí a na EVL a PO. Návrh obsahu AZÚR SČK může mít významný vliv na životní prostředí, resp. na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, a proto je nezbytné provést jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy stavebního zákona, resp. vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech

hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (dále jen „vyhláška“).**Odůvodnění:**

Ve vazbě na návrh obsahu AZÚR SČK a zdůvodnění potřeby jeho pořízení je provedeno souhrnné porovnání s kritérii pro zjišťovací řízení podle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1. Obsah koncepce:

Jak bylo uvedeno výše, obsahem návrhu na pořízení AZÚR SČK je vymezení strategické rozvojové plochy v oblasti Milovice – Mladá, která má být využita pro vědeckovýzkumnou „high-tech“ průmyslovou zónu a další funkce určené dle Memoranda, které Středočeský kraj uzavřel s obcemi a městy na využití bývalého vojenského výcvikového prostoru zejména po sovětské armádě Milovice – Mladá. Navrhovatel uvádí, že pozemky Středočeského kraje v bývalém vojenském výcvikovém prostoru Milovice – Mladá představují jedinečnou a strategickou rozvojovou plochu nejen v rámci kraje, ale i v rámci Strategie regionálního rozvoje České republiky. Základním východiskem při přípravě Memoranda byl udržitelný rozvoj prostoru.

V Memorandu jsou zmíněny základní pilíře rozvoje, např. věda, výzkum, inovace, znalostní ekonomika, udržitelný cestovní ruch, cykloturistika, vědeckotechnický park, kvalitní udržitelné bydlení. Dále je zde navržen provoz malého letiště s plánovanými vyhlídkovými lety či multifunkční využití současné letištní plochy pro velké hudební festivaly, a to za předpokladu respektování stávajících chráněných fenoménů, potřebných životních podmínek a principů přiměřenosti a udržitelnosti.

Návrh na aktualizaci platných Zásad územního rozvoje Středočeského kraje stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to jak svou povahou, rozsahem (velikostí) či požadavky na přírodní zdroje. Navrhovaný obsah AZÚR SČK je předložen jako invariantní, což se v tuto chvíli jeví jako dostačující. Zásady územního rozvoje Středočeského kraje, resp. výše zmíněná aktualizace, jakožto územně plánovací dokumentace, je koncepcí s významným potenciálem pro začlenění požadavků na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví. Rovněž bude prověřen vztah aktualizace k cílům ochrany životního prostředí přijatými na vnitrostátní úrovni. Návrh obsahu AZÚR SČK bude mít významný vztah k řadě dokumentů na národní, krajské, ale i regionální a komunální úrovni, krajským a městským koncepcím týkajících se regionálního rozvoje, územním plánům obcí atd. V rámci zpracování této aktualizace bude zvláště prověřen soulad s republikovými prioritami vymezenými v platné Politice územního rozvoje České republiky (úplné znění – závazné od 1. 9. 2021). Předkládaný návrh obsahu AZÚR SČK neobsahuje takové změny, které by představovaly významné dopady do oblastí uplatňování práva životního prostředí Evropské unie.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území:

V souvislosti s návrhem obsahu AZÚR SČK lze předpokládat vlivy na životní prostředí, a to jak vratné, tak rovněž vlivy trvalé a nevratné, např. z hlediska záboru zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) či pozemků určených k plnění funkcí lesa (dále jen „PUPFL“). Nelze zcela vyloučit rovněž zásah navrhované plochy či koridorů doprovodné technické a dopravní infrastruktury do územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“), ochranných pásem vodních zdrojů, stanoveného záplavového území či poddolovaných území. V blízkosti navrhované plochy se nachází ložisko nevyhrazeného nerostu (štěrkopísku) Milovice nad Labem (evidenční číslo 5277400). Z předložených materiálů této aktualizace rovněž vyplývá, že vymezení této strategické rozvojové plochy má částečně zasahovat do zvláště chráněného území (dále jen „ZCHÚ“), konkrétně do národní přírodní rezervace Mladá. Míru tohoto zásahu bude třeba vyhodnotit. Rovněž v této fázi, resp. před vlastním pořizováním AZÚR SČK a ve vazbě na předmět návrhu obsahu – vymezení plochy pro vědeckovýzkumnou „high-tech“ průmyslovou zónu to může být vymezení řady koridorů veřejné a technické infrastruktury, nelze vyloučit ani potenciální kumulativní a synergické vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Je proto nezbytné tyto vlivy a další (viz dále požadavky na rozsah a obsah vyhodnocení SEA) náležitě vyhodnotit a stanovit jak případná opatření k předcházení, vyloučení či zmírnění zjištěných potenciálních vlivů, tak monitoring těchto vlivů. S dalším rozvojem např. dopravní infrastruktury v dotčeném území a možností zásahu do zastavěného či zastavitelného území není možné vyloučit zatížení obyvatel potenciálními negativními vlivy uvažovaným záměrem, jejichž míru bude nutné posoudit.

Území lokalit soustavy Natura 2000 je v řešeném území zastoupeno EVL Milovice – Mladá. Předpokládané nároky koncepce (ve spojení s dalšími koncepcemi či záměry), které by mohly způsobit ovlivnění této EVL, nelze v této fázi stanovit. Konkrétně jde např. o velikost záboru půdy, vzdálenost od klíčových fenoménů EVL, požadavky na přírodní zdroje (např. čerpání vody), emise do půdy, vody a ovzduší. Nelze vyloučit ani pravděpodobné přímé, nepřímé nebo sekundární vlivy koncepce jako vyrušování klíčových druhů, fragmentaci stanovišť či změnu stanovištních podmínek a s tím související změny na lokalitě vyvolané zmíněnými vlivy. Z výše uvedených důvodů proto Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálního pracoviště Správa CHKO Kokořínsko-Máchův jako orgán ochrany přírody vydala stanovisko dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny se závěrem, že nelze vyloučit potenciální významný vliv na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO. Z tohoto důvodu bude provedeno vyhodnocení vlivu aktualizace na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO (tzv. naturové posouzení) jako součást vyhodnocení vlivů AZÚR SČK na udržitelný rozvoj území.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti:

Výše uvedená plocha včetně koridorů návazné infrastruktury nebyly dosud podrobeny vyhodnocení vlivů na životní prostředí, a proto je posouzení mj. také z důvodu zajištění environmentální integrity a prevence významných či nevratných poškození životního prostředí a veřejného zdraví v rámci návrhu aktualizace požadováno.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování zásad územního rozvoje v souladu s § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanoví níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA. Obecně však platí ta zásada, že MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů návrhu aktualizace na životní prostředí a veřejné zdraví dle přílohy ke stavebnímu zákonu, v rozsahu ustanovení § 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, v takové podrobnosti, jaká odpovídá měřítku zpracování návrhu zásad územního rozvoje.

Při zpracovávání vyhodnocení vlivů návrhu AZÚR SČK na životní prostředí a veřejné zdraví je důvodné vycházet z „Metodického doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ zveřejněného ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2). Rovněž je nezbytné, aby zpracované vyhodnocení SEA bylo zpracováno dle jednotlivých bodů přílohy ke stavebnímu zákonu, bylo přezkoumatelné, logicky srozumitelné a konzistentní apod. Autorizovaná osoba zmocněná ke zpracování vyhodnocení SEA dle § 19 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí musí stanovit a následně uvést metodiku pro zpracování jednotlivých bodů, resp. kapitol vyhodnocení SEA. Rovněž je povinna veškeré zjištěné potenciální vlivy na životní prostředí, veřejné zdraví a navržená minimalizační opatření ve vazbě na tyto zjištěné vlivy s pořizovatelem či zpracovatelem aktualizace územně plánovací dokumentace konzultovat, aby mohl návrh AZÚR SČK pružně reagovat na výsledky tzv. procesu SEA.

1. U všech navržených ploch a koridorů, popř. jejich variant požadujeme jednotlivě vyhodnotit vliv na všechny složky životního prostředí, veřejné zdraví a obyvatelstvo. Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na střety s migračními trasami velkých savců a zachování migrační propustnosti, fragmentaci krajiny, ÚSES), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví, a jejich vzájemné působení a souvislosti.
2. Důsledně vyhodnotit vliv jednotlivých ploch a koridorů na veřejné zdraví obyvatel (včetně vlivů na lidská sídla s důrazem na hluk, pohodu obyvatelstva a další determinanty).
3. V rámci vyhodnocení vlivů na životní prostředí AZÚR SČK požadujeme provést vyhodnocení kumulativních a synergických vlivů. V této souvislosti poukazujeme např. na rozsudek NSS 1 Ao 7/2011 – 526, kterým byly zrušeny Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje. Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétních navržených ploch a koridorů, tak i s ohledem na širší vztahy a vazby v souvislosti se stavem v území a se záměry v území schválenými k realizaci či záměry uvažovanými (rozsudek NSS 4 Aos 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a případný monitoring těchto potenciálních vlivů.
4. V rámci vyhodnocení vlivů této aktualizace na životní prostředí vyhodnotit vliv na ZCHÚ, konkrétně na národní přírodní památku Mladá, resp. zda realizací aktualizace a jednotlivých navrhovaných opatření, činností či plánovaného využití dané plochy pro vědeckovýzkumnou „high-tech“ průmyslovou zónu, nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany tohoto

ZCHÚ. Zároveň požadujeme vyhodnotit vliv této aktualizace na přirozenou pastvu velkých kopytníků, která je jedním z převažujících způsobů péče o toto chráněné území.

5. V případě identifikace možných negativních vlivů návrhu AZÚR SČK na ZCHÚ, biodiverzitu, významné krajinné prvky, ÚSES a další chráněné složky životního prostředí navrhnout ve vyhodnocení SEA opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci těchto negativních vlivů a opatření zajišťující migrační prostupnost území pro živočichy. Tato opatření nechat explicitně zpracovat do výrokové části AZÚR SČK.
6. Dále je třeba vyhodnotit dopady realizace AZÚR SČK na krajinný ráz, fragmentaci krajiny, přirozený vodní režim a ekosystémy na něj vázané.
7. Požadujeme vyhodnotit vliv návrhu AZÚR SČK na PUPFL a zásahy do lesních porostů a do ochranného pásma lesa.
8. Vyhodnotit vliv návrhu AZÚR SČK na ZPF především z hlediska ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, dále ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborů nejkvalitnější půdy v I. a II. třídě ochrany. Navrhnout minimalizační opatření vůči možným negativním vlivům. Tato opatření nechat explicitně zpracovat do výrokové části AZÚR SČK.
9. Vyhodnotit vliv AZÚR SČK, resp. zabývat se oblastmi výskytu a rozsahu ložisek nerostných surovin a jejich prognózních zdrojů a oblastmi výskytu sesuvných a poddolovaných území (popř. výskytu starých a opuštěných důlních děl), pokud se v řešeném území vyskytují.
10. Posoudit vlivy na podzemní a povrchové vody, zaměřit se na ovlivnění zdrojů podzemních vod včetně zabezpečení jakosti povrchových a podzemních vod v dotčené oblasti, vodní režim a zadržování vody v krajině a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných negativních vlivů. Tato opatření nechat explicitně zpracovat do výrokové části AZÚR SČK.
11. Vyhodnotit, zda a jakým způsobem aktualizace zohledňuje potřeby a požadavky v oblasti ochrany klimatu s cílem snižování emisí skleníkových plynů a omezení negativních dopadů na klima či podporu efektivního a přírodě šetrného využívání obnovitelných zdrojů energie.
12. Vyhodnotit soulad návrhu AZÚR SČK s platným Programem zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Čechy – CZ02, včetně podpůrných opatření. (Při hodnocení je nutno vycházet z aktuálních dat o úrovních znečištění ovzduší.).
13. Požadujeme vyhodnotit, zda návrh AZÚR SČK naplňuje cíle národních a regionálních koncepčních dokumentů – Státního programu ochrany přírody a krajiny České republiky 2020 – 2025, Státní politiky životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025, Politiky ochrany klimatu v ČR, Národního programu snižování emisí, republikové priority v oblasti ochrany přírody a krajiny stanovené v Politice územního rozvoje České republiky (úplné znění – závazné od 1. 9. 2021).
14. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení SEA vypracoval závěry a doporučení, a v případě variantního návrhu také stanovil pořadí těchto variant z hlediska jejich

přijatelnosti dopadů na životní prostředí a veřejné zdraví. Dále požadujeme, aby návrh stanoviska MŽP k návrhu AZÚR SČK obsahoval uvedení zejména jasných výroků, zda lze z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:

- a. v případě variantního návrhu s danou variantou koridoru souhlasit nebo souhlasit s podmínkami včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit,
- b. s aktualizací jako celkem souhlasit nebo souhlasit s podmínkami a požadavky včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

15. V rámci vyhodnocení SEA je nezbytné relevantně vypořádat a náležitě odůvodnit všechny požadavky uvedené v tomto stanovisku, resp. uvést, v jaké části vyhodnocení SEA (vhodné jsou odkazy na příslušné strany) došlo k požadovanému hodnocení vlivů a k jakým závěrům posuzovatel při hodnocení dospěl.

Jelikož příslušný orgán ochrany přírody nevyloučil ve svém stanovisku dle § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv návrhu AZÚR SČK na lokality soustavy NATURA 2000, musí být návrh aktualizace předmětem naturového posouzení podle zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu, a to výše zmíněné vyhlášky.

16. V naturovém posouzení je třeba se zaměřit na možné primární i sekundární vlivy, které může generovat budoucí využití plochy pro vědeckovýzkumnou „high-tech“ průmyslovou zónu, která je blíže popsána v Memorandu, a to ve vztahu k přítomnosti a nárokům předmětů ochrany dotčené EVL Milovice – Mladá. V této souvislosti je potřebné pracovat s možnými scénáři umístění budov či doprovodné infrastruktury (resp. definovat limity možného umístění v posuzovaném území odpovídající podrobnosti aktualizace) ve vztahu k přítomnosti jednotlivých předmětů ochrany dotčené EVL.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Na vědomí

- MŽP, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny, zde
- MŽP, odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků, zde
- MŽP, odbor geologie, zde
- MŽP, odbor adaptace na změnu klimatu, zde
- MŽP, odbor výkonu státní správy I, zde
- MŽP, odbor energetiky a ochrany klimatu, zde
- MŽP, odbor ochrany ovzduší, zde
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov